

LEIDA.

OMINIS huius urbis originem, quidam ab Romanis usque repetunt. Cum enim Prætor Romanus, provinciam administrans, in ea sedes figeret, eiq; Legio attributa esset: ab Legionē, Leidam, corruptè dici suspicantur. Legiam enim etiamnum Latine, ab incolis adpellari. Alij à Ptolomæo Lugdunum Batavorum, ab Antonino Imperatore in itineralio, caput Batavorum vocitatum, scribunt. Quæ ex re adparet, eam fuisse præcipuam. Hodie quoq; laneis texendis pannis, clara, priscum tuetur decus. Pellibus item ad vestes concinnandis, atque membranarum, nomen quæsiit. Delphis abest tribus tantum miliaribus. Nec procul distat ab arce Britannorum, cuius reliquias, maris, à quo absumpta est recessus aliquando detegit. Anno nimirum M. D. XX. Item, M. D. LII. & M. D. LXII. Ibidemque variae descriptiones marmoreæ, rudera, fragmenta, & multa numismata, reperta sunt, atq; in Hagam Comitum, ubi Hollandorum curia est translata, quæ præcellens, huius temporis, Cosmographus, Abrahamus Ortelius Anverpianus, summus venerandæ antiquitatis cultor, peculiari typo delineata, exhibuit. Eam autem arcem adparet à Claudio Cæsare (cui etiam Hollandiæ annales eam tribuunt) exstructam, in sua expeditione Britannica, cuius Suetonius & Dion meminerunt, siue in commodiorem legionum, cohortiumq; transfectionem, siue, quo milites hybernarent, eo loci forsan, ubi C. Cæsar, antea in monumentum debellati Oceani, ut Suetonius auctor est, Phænum erexerat, ac postea à Severo restitutum, consecratumque à M. Aurelio Antonino. Quemadmodum ex aræ inscriptione, in rudibus eiusdem arcis inuenta, constat.

IMP. CAES. M. AVREL. ANTONINVS.
BRITANNIC. GERMANIC. PIVS FELIX AVGVSTVS.
PONT. MAX. TRIB. POT. XVIII. COS. IIII. P. P. IMP. III.
ARAM. A. DIVO. CLAVDIO. ET. POSTEA.
A. DIVO SEVERO, PATRE. SVO. RESTITVTAM.

Quod verò Romani ex huius continentis parte, in Britanniam traiecerint, ex eo fit verisimile, quod aduersa huic pars insulæ, locis antiquis, coloniisque maxime abundet, maximeque à Romanis culta fuisse videtur. Hactenus de Arce Britannica. Cattorum, qui eò ex Germania migravere, vico, ad oram maritimam sito, vicina etiam est Leida. Præ cæteris urbibus una mundicie studet. Mulieres in ea candore & forma nitent, quo nomine sibi placent. Denique præstat hæc urbs ædificiorum & urbicarum viarum elegantia. Et arcem quidem habet fructuosis arboribus peramoenam, sed quæ cubiculis ad habitandum caret. Est verò in ea arce puteus longè profundissimus. A Romanis effossum aiunt. A quo Vassenarij veteris familiæ nomen suæ & insignia deducunt. Quam ob rem eum puteum illi, cum opus est, omni curant reficiendum diligentia, Nulla iam verò ex ijs mascula stirps superest. Communi autem, quod ad familias attinet, in Batavis elogio, quasi proverbio dici solet: Vassenarium cæteris antiquiorem, Brederodiam nobiliorem, Egmondanam opulentiorē existere. Porro, pagus ab hac urbe milliari, Vassenarum adpellatus, conspicitur. Sed eum deficientibus Vassenariæ gentis masculis, modò Comes Lignensis obtinet. Pestiferum sartorem illum, Ioan. Leidensem, hæc urbs tulit, qui se in expiabili scelere Regem Anabaptistarum Monasterij V Westphaliæ urbe, anno Christi M. D. XXXVI. creavit, de cuius instituto, gestis, moribus, vita, exitio, & supplicio, plena est omnis memoriæ nostræ historia. Sed hæc quoq; fuit eruditorum sui temporis quorundam patria. Veluti Petri Blommeuennæ Theologi. Ioannis Gerbrandi Historiographi. Engelberti Poëtæ, & Nicolai Leontij Rhetoris, anno M. D. LXXIV. ciuilibus Auracis Principis, à Regione bellis, inclauit, ab Hispanis enim ad aliquot menses obsessa, & ad deditiōem ab graui oppugnatione, & longa fama cogenda, tantos sibi in summo periculo, spiritus sumpsit, ut extrema quæque potius pateretur.

Octobris demum die tertia, hostibus panico pauore, ob inopinatum Auracæ classis adpulsum perculsis, atque tandem fugientibus præter spem, liberatur.